

Numărul 296

19 februarie 2001

1.500 lei

Opinia

națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național.

SONDAJ DE OPINIE

efectuat de Institutul
de Sociologie și Opinie Publică
(ISOP)
al Fundației *România de Mâine*

(3-7 ianuarie 2001)

Paginile 3, 4 și 5

15 februarie 1851 - 15 februarie 2001

150 de ani de la nașterea lui SPIRU HARET

*Universitatea noastră valorifică
moștenirea spirituală a marelui întemeietor
al școlii moderne românești,
simbol al eforturilor de ridicare a României
prin educație și cultură*

Personalitatea și moștenirea lui Spiru Haret s-au constituit, s-au afirmat și sunt mereu viabile prin ceea ce el a fundamentat ca idee de școală națională, de învățământ practic și eficient, animat de principii umaniste, modern structurat și având un caracter unitar. De asemenea, sunt de o evidentă însemnătate pledoariile haretiene, soluțiile principiale și practice privind creșterea prestigiului și rolului corpului profesoral, întemeierea și afirmarea efectivă a autonomiei universitare, în condițiile unei *alma mater* drept centru cultural și științific al țării și, nu în ultimul rând, ideile privind dinamizarea funcției social-educative a învățământului.

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA
Rector al Universității *Spiru Haret*

Din opera omului de știință și educatorului, cu puternică rezonanță în actualitate

• Existența unui popor nu este asigurată decât atâta timp cât toate elementele lui sunt strâns unite, și unire nu poate fi decât întregul popor nu se crește și nu se întreține în simțiri comune de iubire de țară și de neam.

Întrebarea este dacă noi dăm destulă atenție acestui lucru, și dacă școala noastră

merită pe deplin numele de școală națională.

• Datori suntem a ne îngriji ca toți supușii țării să poată trăi unii lângă alții în bună înțelegere și în sentimente de stimă, dacă nu și de iubire reciprocă. Pentru aceasta, prima condiție este ca ei să se poată înțelege în vorbă. Trebuie dar ca toți cei care trăiesc sub ocrotirea

statului român și a legilor lui să cunoască limba poporului dominant. Altădată în Austria și în Ungaria, unde naționalitățile erau de forțe aproape egale, pentru înțelegerea lor se adoptase limba latină. La noi, unde naționalitățile eterogloze nu reprezintă decât o fracțiune neînsemnată din populația țării, *chestiunea alegerii*

limbii comune nu poate face obiectul unei discuții.

Îngrijitu-ne-am noi oare de această datorie? Răspunsul ni-l dau satele de bulgari, de ruteni, de unguri, așezați la noi de sute de ani, și în care cu toate acestea se întâlnesc nu puțini oameni care nu înțeleg o vorbă românească. Nu era vorba să-i facem să-și uite limba lor, puteau să și-o țină, dar era de

datoria noastră să nu tolerăm ca sute de ani să trăiască în mijlocul nostru o mână de oameni, care să refuze cu încăpățănare chiar acest modest semn de recunoștință și de prietenie pentru ospitalitatea pe care le-o dăm pe pământul nostru părintesc, de a consimți să ne înțeleagă vorba.

(Continuare în pag. 2)

Din opera omului de știință și educatorului, cu puternică rezonanță în actualitate

(Continuare din pag. 1)

Acum 20 de ani s-a primit la minister un teanc întreg de cărți bulgare confiscate în școlile comunităților bulgărești din Dobrogea. Toate aceste cărți erau concepute într-un spirit care se poate judeca după acest singur fapt: că în cărțile de geografie, județele Tulcea și Constanța erau puse și numărate printre județele Bulgariei. Și cu toate acestea, nu s-au închis școlile în care se preda o asemenea instrucție. S-au invocat motive diplomatice, ca și când era vreun motiv care putea avea valoare în fața unei asemenea enormități.

• Acum câțiva ani, într-un sat de la porțile Bucureștilor, într-o predică la biserică, s-a spus auditorilor ca să nu uite că ei nu sunt și nu trebuie să fie români. În ce scop aceasta? Căci locuitorii aceia trăiesc în cea mai deplină liniște, și nimeni nu-i tulbură, nici pentru limba, nici pentru religia lor.

Satele cu locuitori străini din Moldova sunt vizitate destul de des de un personaj politic străin, care umblă din loc în loc, primit și ajutat de autoritățile comunale, face

inspecții, ține întruniri și discursuri, în care încălzește zelul sătenilor noștri pentru un ideal național, altul decât cel românesc. Dar în mod regulat autoritățile centrale nu află de aceste vizite decât peste două sau trei luni, după ce vizitatorul a trecut înapoi granița. În orice caz, nu am cunoștință de vreun primar sau notar care să fi fost pedepsit precum merită, pentru chipul cum își făcuse datoria în asemenea împrejurări.

Școlile înființate de noi în satele unguerești stau goale; primarii, notarii și preoții respectivi se întrec în inventarea de tot felul de mijloace pentru a împiedica pe copii de la frecventare, uneori de pe amvon se amenință cu pedepsele eterne, dacă-și vor trimite copiii la școala românească. De aceea în acele sate nu poți cere nici un pahar de apă pe românește, căci nu are cine să te înțeleagă. Dar în timpul acesta, nu e casă din sat în care să nu se afle *Abecețarul pentru copiii unguri din Moldova* și *Calendarul pentru ungerii din România*, imprimare peste graniță anume pentru ei, se înțelege în ce fel și în ce scop.

• În prima linie, aveam datoria de a ne apăra drepturile noastre de stat liber și stăpân la el acasă. Oaspeții nepoftiți, care își permit să se amestece acolo unde nu au ce căuta, trebuiau primiți în aceleași fel cum am fi noi primiți în țara lor, dacă ne-am permite același lucru acolo. Nu trebuia tolerat nici un moment ca copiii supuși români să primească instrucția de la un personal didactic ales și numit de autorități străine de peste graniță. Trebuia să avem ochii în patru ca învățământul acestor copii să fie și el inspirat și îmbibat de gândurile și aspirațiile de care suntem și noi însufleșiți. Trebuia, în fine, ca în loc să lăsăm școala să devină, în mâna altora, un mijloc de acțiune contra ideii noastre de stat și o piedică la apropierea și înfrățirea concețenilor noștri de orice limbă, să o facem să fie, din contră, un mijloc de a prepara și a asigura fuziunea tuturor în același gând de iubire de țară, independent de deosebirea de origine.

• Istoria și geografia țării ori nu se învață deloc, ori se prezintă mai

mult spre batjocora țării. E cunoscut cazul unei călugărițe care învață pe elevele ei că Ștefan cel Mare a fost un cap de bandiți. Dar se învață cu amănunte și cu multe laude tot ce privește cutare sau cutare țară depărtată.

Am găsit în mâinile copiilor cărți de lectură străine, în care numele României și al Suveranului ei nu erau citate o singură dată. Dar se înălța până la cer o patrie și un suveran care nu erau ai noștri. Și când am cerut ca să se adauge măcar câteva pagini în care să se pomenească și de țară și de regele nostru, a fost o revoltă ca și când aș fi comis un sacrilegiu.

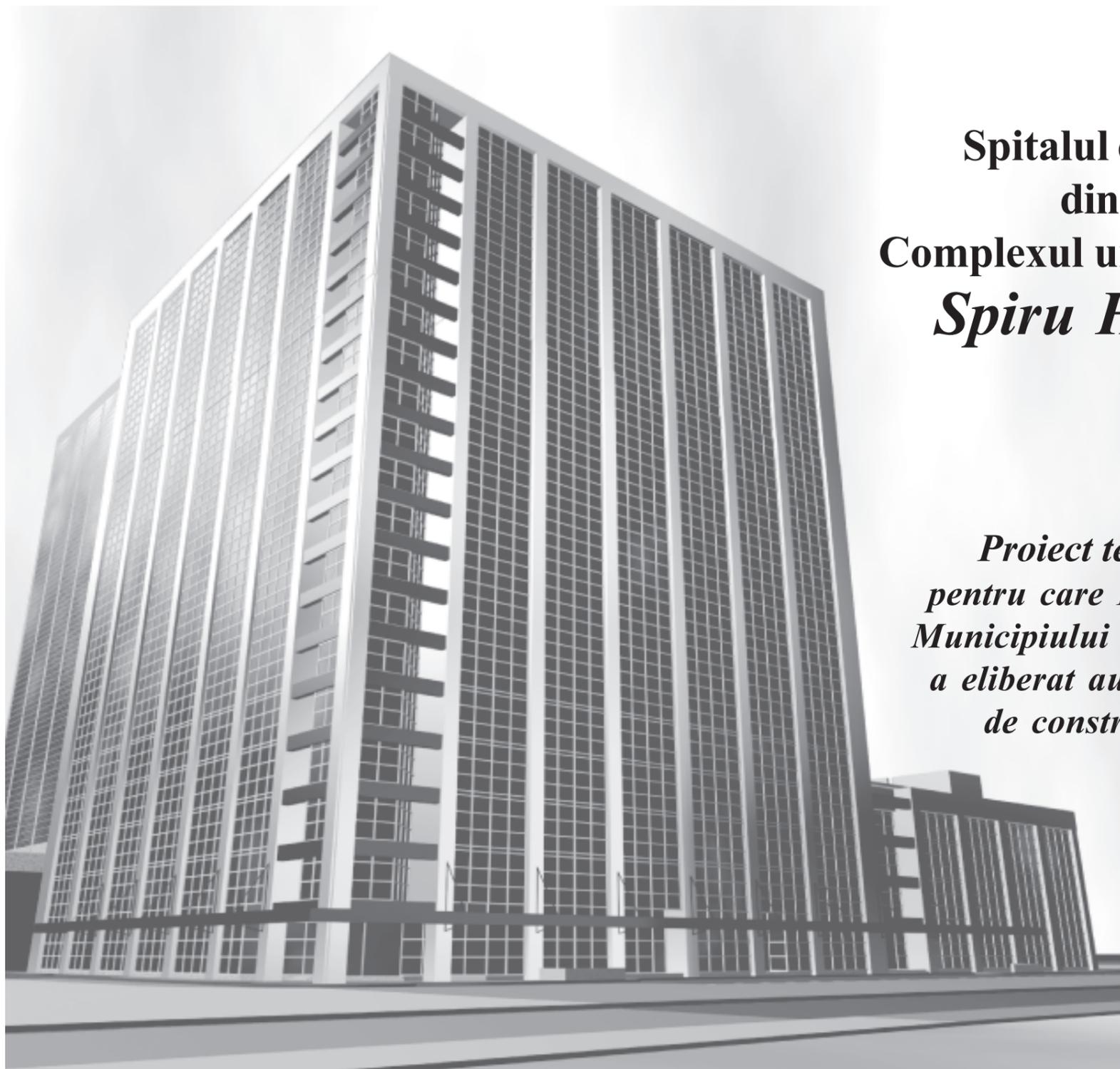
• Cu un cuvânt, asistăm impasibili la înstrăinarea de țară a propriilor noștri copii, chiar aici în țară și sub ochii noștri. Copiii noștri sunt crescuți în necunoștința absolută a țării lor, în sentimente de ură și de dispreț față de dânsa.

Și cu toate acesta, ce sonor sună în gura noastră cuvântul de patrie! Dar patria nu este numai pământul din care scoatem rente.

Patria o face și limba, și istoria, și religia, și tradițiile. A da cu piciorul în toate acestea, este a se lepăda cineva de patria sa.

A se tolera mai departe asemenea situație nu se poate, căci ar fi a ne face nedemni de patria noastră, și dacă se găsec părinți atât de lipsiți de simțul datoriei și al demnității încât să-și supună copiii la asemenea educație, este datoria statului de a interveni, pentru a pune lucrurile la locul lor. De drepturile părinților nu se poate vorbi aici. Precum un părinte nu are dreptul a-și lăsa copilul fără instrucție, cu mai mare cuvânt el nu are dreptul de a-i da o educație antinațională, care va face dintrânsul un element înstrăinat de țară, dacă nu vrăjmaș ei, sub o formă ori sub alta. Sufletul românesc trebuie să fie inalienabil, mai mult chiar decât pământul românesc*.

* Texte selectate din **Spiru C. Haret**, *Școala națională*, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, București, 1907.

Spitalul clinic din Complexul universitar *Spiru Haret*

*Proiect tehnic
pentru care Primăria
Municipiului București
a eliberat autorizația
de construcție*

OPINIA PUBLICĂ NAȚIONALĂ INVESTEȘTE ÎNCREDERE ȘI SPERANȚE ÎN NOUA CONDUCEREA A ȚĂRII

– Reflecții pe marginea rezultatelor recentului sondaj de opinie realizat de ISOP –

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

Președintele Fundației *România de Măine*,

Directorul General al Institutului de Sociologie și Opinie Publică

Ca stare de spirit ce reflectă interesele țării, ale poporului, opinia publică națională s-a manifestat dintotdeauna și se afirmă permanent ca „una dintre formele tipice de manifestare ale conștiinței sociale” (Petre Andrei), drept „unul dintre cei mai interesanți factori care creează și determină progresul social” (Dimitrie Gusti).

Înțelegând în acest mod opinia națională, semnificațiile și rolul său, Institutul de Sociologie și Opinie Publică (ISOP) din cadrul Fundației *România de Măine* efectuează, periodic, sondaje de opinie, care, pe lângă funcția lor instructiv – didactică, de formare a viitorilor specialiști în domeniile sociologiei și psihologiei, „testează” starea de spirit a populației în legătură cu principalele probleme aflate în prim-planul vieții economice, politice și sociale a țării.

Aflată, la scurt timp, după „testul dublei răsturnări de regim politic” prin alegeri democratice (Ralf Dahrendorf), considerat a fi, pentru țările în tranziție, începutul redresării și normalizării, îndeosebi în ceea ce privește viața economică, apariția elementelor de stabilitate și creșterea speranței într-un nivel de trai mai bun, România se situează într-o nouă poziție de așteptare socio-economică, după ce a suportat eșecul promisiunilor și ineficiența acțiunilor unor guvernări anterioare. Sociologic vorbind, în gestionarea și răspunderea fiecărei etape de guvernare se regăsește calitatea socio-umană a relației dintre reformele politice și cele economice, care marchează tranziția. Problema esențială a acestei relații, mereu fragile, o reprezintă, pe de o parte, suportabilitatea tensiunilor inerente dintre reformele în cauză, iar, pe de altă parte, capacitatea guvernelor de „a îmblânzi” sau a orienta în interesul și folosul oamenilor șirul reformelor, adeseori mult prea costisitoare social.

Pornind de la asemenea premise, la începutul anului 2001, sondajul de opinie, realizat de Institutul de Sociologie și Opinie Publică în perioada 3-7 ianuarie – probabil primul pe plan național după instalarea noii structuri de putere politică, legislativă și executivă –, evidențiază că **națiunea, în majoritatea sa, consec-**

ventă votului exprimat la 26 noiembrie 2000, conștientă de implicațiile schimbării, dar, mai cu seamă, exprimând speranța în consecințele pozitive ale acesteia, transmite organelor puterii nou alese, cu echilibru și judecată rațională, mesaje optimiste relevante. Acestea pot fi interpretate ca semnale constructive, semnificând, în principal, atât încredere și năzuința în mai bine, cât și îndemn la acțiune coerentă și consecventă. Astfel, la întrebarea: „Apreciați că noul guvern va fi în măsură să îmbunătățească situația economico-financiară a țării?”, 55,6% dintre subiecții investigați răspund afirmativ, iar când li se cere să aprecieze „În cât timp?” se va produce aceasta, peste jumătate din eșantion (52,5 %) exprimă opinia că **intervalul redresării ar fi de circa 2 ani**. Semnificativ, așadar, din punct de vedere social și sub aspectul gradului de cultură civică, politică este faptul că, deși, în majoritatea lor, oamenii o duc greu, ei nu-și fac iluzii cu privire la îmbunătățirea reală a situației economico-financiară a țării într-un răstimp mai scurt de 2 ani. În mod firesc, unor asemenea declarații li se alătură speranța, exprimată de 51,3% dintre subiecți, că, începând cu anul 2001, „țara noastră se va îndrepta într-o direcție bună”.

Acest semnal constructiv de încredere socială echivalează cu o schimbare în bine notabilă față de trecutul recent (legislatura 1996-2000), în privința **aprecierii la adresa instituțiilor fundamentale ale statului – Președinție, Parlament, Guvern**. Astfel, la început de mandat, subiecții intervievați acordă, în proporții importante, „foarte multă” și „multă” încredere celor trei instituții: 46,4% pentru Președinție, 45% pentru Guvern și 29,5 pentru Parlament. Și aceasta este cu atât mai relevant, cu cât rezultatele precedentului sondaj al ISOP, realizat în

aprilie 2000, indicau niveluri de încredere dintre cele mai scăzute în instituțiile menționate: 16% încredere pentru Președinție, 7% pentru Guvern și 4% pentru Parlament. Constatând ineficiența acțiunilor întreprinse de aceste forțe politice, reprezentate în structurile puterii, **opinia publică a realizat că ele nu mai reprezentau interesele naționale, fapt sancționat, drastic, cu prilejul alegerilor**.

Rezultatele recentului sondaj de opinie evidențiază, totodată, **dorința puternică a opiniei publice de a se realiza, cât mai curând, o reală reformă a sistemului politic**. 76,6% dintre cei intervievați consideră ca necesară înfăptuirea acestui deziderat major.

În legătură cu asemenea exigențe este de subliniat că **încrederea populației în factorii de putere constituie pentru aceștia un sprijin vital, pentru a-și îndeplini promisiunile și programele. Gradul de încredere a națiunii în factorii de putere se raportează concret la instituțiile fundamentale ale statului, chemate să-și exercite, democratic, dar eficient, atribuțiile**. În acest sens, opțiunile a circa 82 % dintre subiecți, ca **statul să se implice efectiv în soluționarea problemelor societății românești**, relevă cu claritate nu „rămășițe etatiste” în conștiința oamenilor, ci **convingerea acestora în necesitatea și utilitatea statului de drept, democratic, disocierea opiniei publice naționale de orientările guvernelor anterioare, care au promovat „strategia” eliminării sau marginalizării statului din sfera soluționării problemelor economico-sociale ale țării**. Acest fapt, după cum se cunoaște, a generat numeroase anomalii în privința apărării și consolidării patrimoniului economiei naționale, în respectarea și aplicarea legilor, cu toate consecințele nefaste ce au decurs

de aici: disoluția autorității, corupție, fraude economico-financiare de proporții, apariția și extinderea economiei subterane etc.

Apreciind cu luciditate impactul pozitiv sau negativ al diverselor decizii politice asupra prezentului și viitorului țării, segmente importante ale opiniei publice consideră necesară **consultarea populației, prin referendum, asupra problemelor hotărâtoare, de interes național**. După cum se precizează în art. 90 din **Constituția României**, „Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național”. Conștienți de însemnătatea unei astfel de consultări largi, populare, aproape 83% dintre subiecții chestionați consideră că **apelul la referendum, la voința și judecata națiunii – expresie a democrației directe – poate contribui la soluționarea rațională, echilibrată a multor probleme de interes major**. În această privință, exemple edificatoare ar fi legile privind proprietatea, administrația publică locală, privatizarea, învățământul, aderarea la NATO, la Uniunea Europeană etc. De altfel, în problemele vitale, înseși statele occidentale cu tradiție democratică de necontestat recurg la referendum.

Stimulatoare pentru factorii de conducere se dovedește a fi și convingerea că „schimbarea în bine a societății românești” se poate realiza prin atragerea și implicarea majoră a tineretului (89,3%), precum și prin utilizarea experienței vârstnicilor (53,7%).

Pentru evaluarea percepției realiste a opiniei publice naționale, concludente ne apar răspunsurile la întrebarea: „Ce domeniu credeți că ar trebui sprijinit, în primul rând, pentru ca România să iasă rapid din criză?”

Ponderea de 51% dintre subiecții intervievați, care apreciază că **agricultura ar trebui sprijinită în primul rând, cele 21% din răspunsuri care relevă importanța industriei pentru „ieșirea Româ-**

niei din criză” și 5,7% dintre cetățeni, care văd în promovarea **turismului**, o altă direcție importantă prin care țara se poate redresa și dezvolta, fac dovada lucidității, realismului și competenței subiecților chestionați. **Se confirmă și motivează, astfel, oportunitatea și justetea intențiilor și măsurilor exprimate și chiar luate de noul guvern**, fiind de așteptat, într-un timp rezonabil, apariția primelor rezultate social-economice. În același sens, sunt semnificative și constituie un suport popular indiscutabil, pentru inițiative legislative și pentru măsuri practice adecvate, **opiniile majoritare formulate în favoarea formelor asociative în agricultură (71,4%), ca „soluție salvatoare”, și susținerii formelor de proprietate privată (66,5 %) și de stat (29,3%)**.

Considerăm că **sondalele de opinie, corect realizate, pot fi, ca instrumente de cunoaștere, de un real folos în adoptarea și, la nevoie, îndreptarea deciziilor politice cu impact economic și social**. Receptarea rezultatelor, constatările și concluziile cercetării științifice este de natură să contribuie la mai buna cunoaștere a realității de către factorii de putere. Să ne amintim că, **la vremea sa, Dimitrie Gusti avertiza că, în conducerea socială, izolarea și ignorarea opiniei altora sunt contraproductive, fiind necesare permanent un acord, o sincronizare continuă între „țara reală” și „țara legală”, cum se exprima marele sociolog**.

Și, la fel de importantă, ne apare și concluzia potrivit căreia **democrația și progresul său nu au șanse să se fortifice decât dacă, pe de o parte, cetățenii cred că se regăsesc în conducătorii lor, iar pe de altă parte, forțele politice, liderii probează că „își servesc cetățenii”, răspunzând așteptărilor și speranțelor acestora, în fond, intereselor generale, naționale**.

„A governa împreună și nu împotriva” este o condiție vitală a modernității politice, a ieșirii rapide și cu bine din dificultățile în care se află, în prezent, România.

Laboratorul de Psihologie Experimentală al Facultății de Sociologie-Psihologie, situat în edificiul din Splaiul Independenței nr. 313

SONDAJ DE OPINIE

efectuat de Institutul de Sociologie și Opinie Publică al Fundației *România de Mâine*

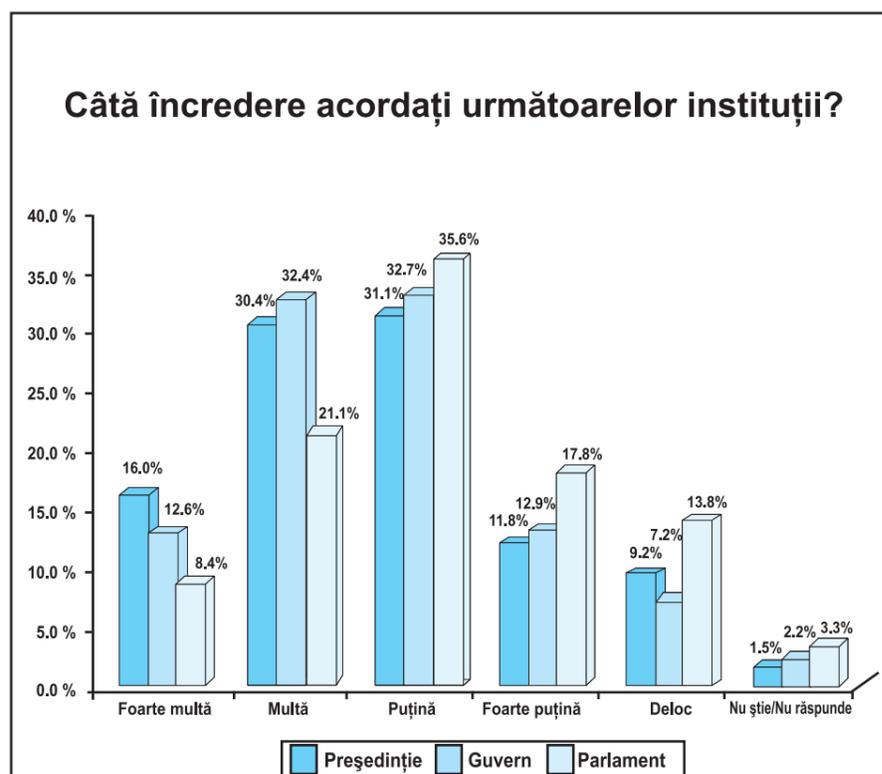
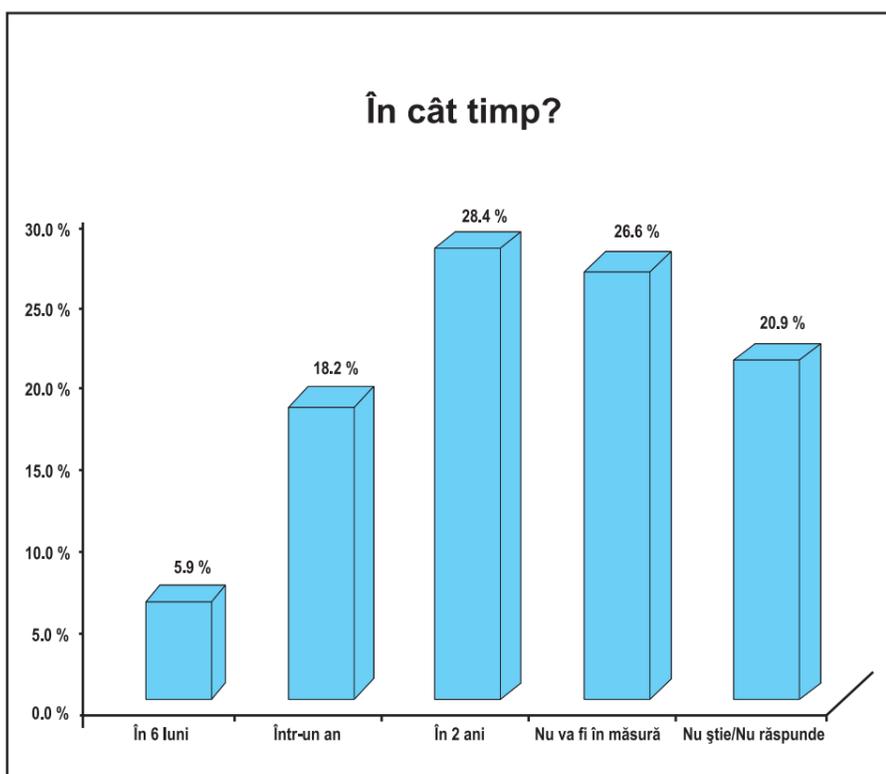
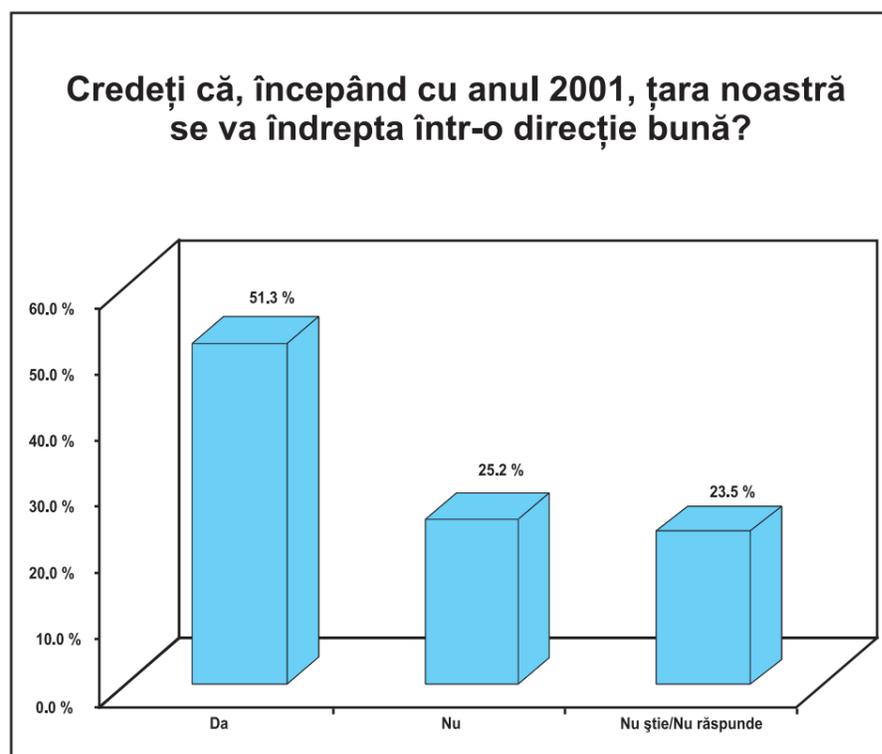
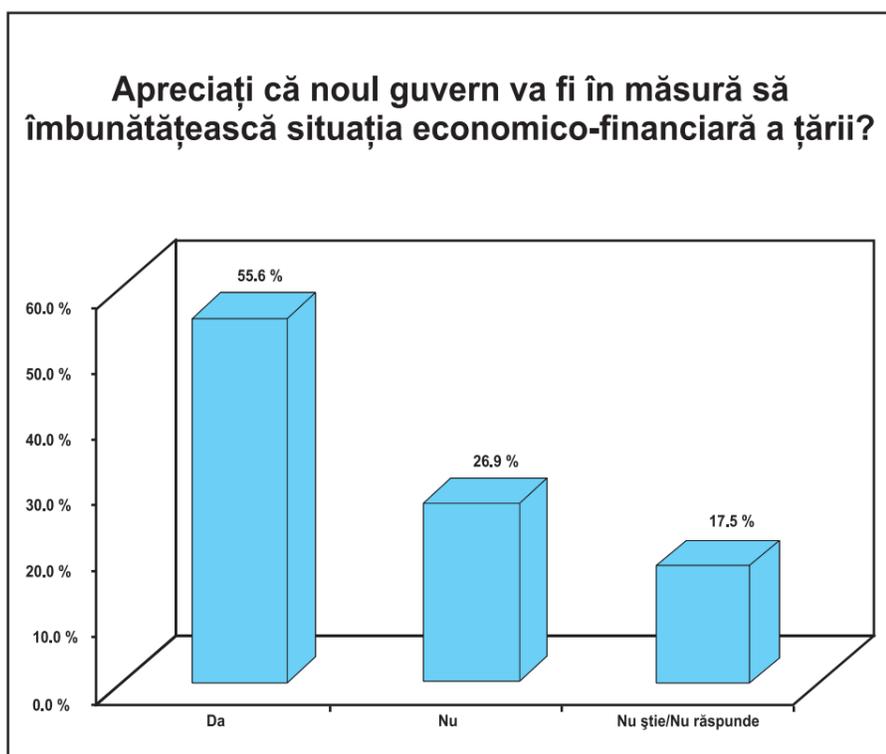
(3-7 ianuarie 2001)

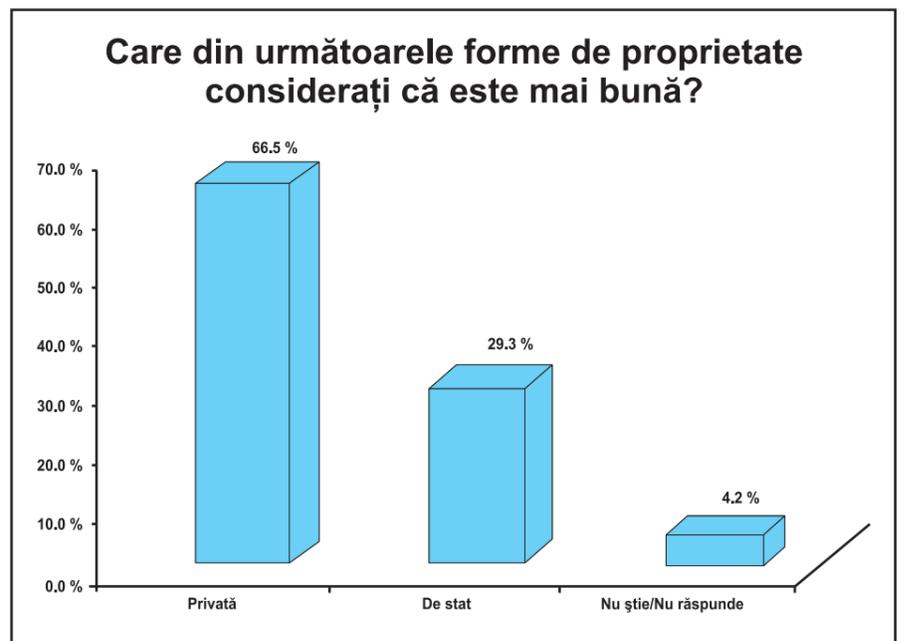
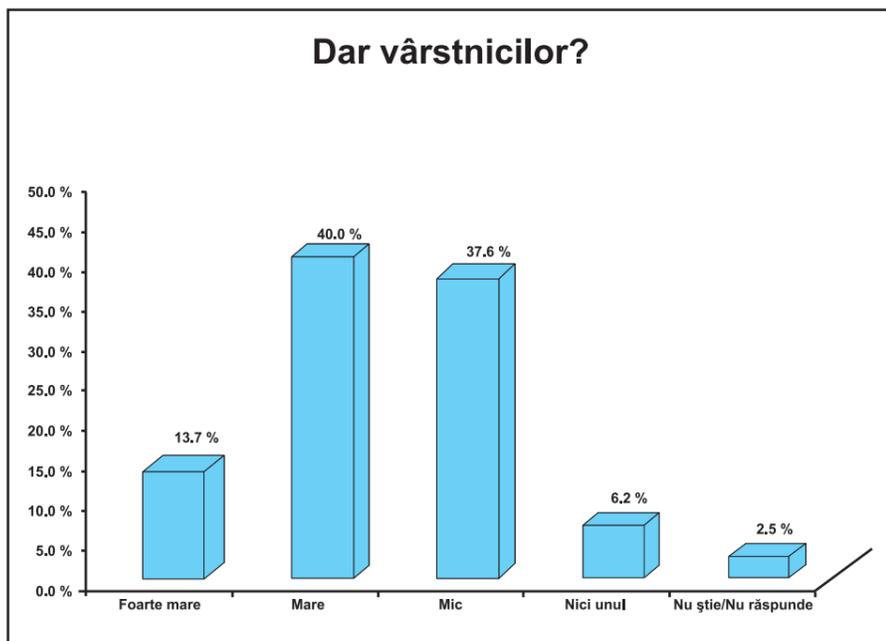
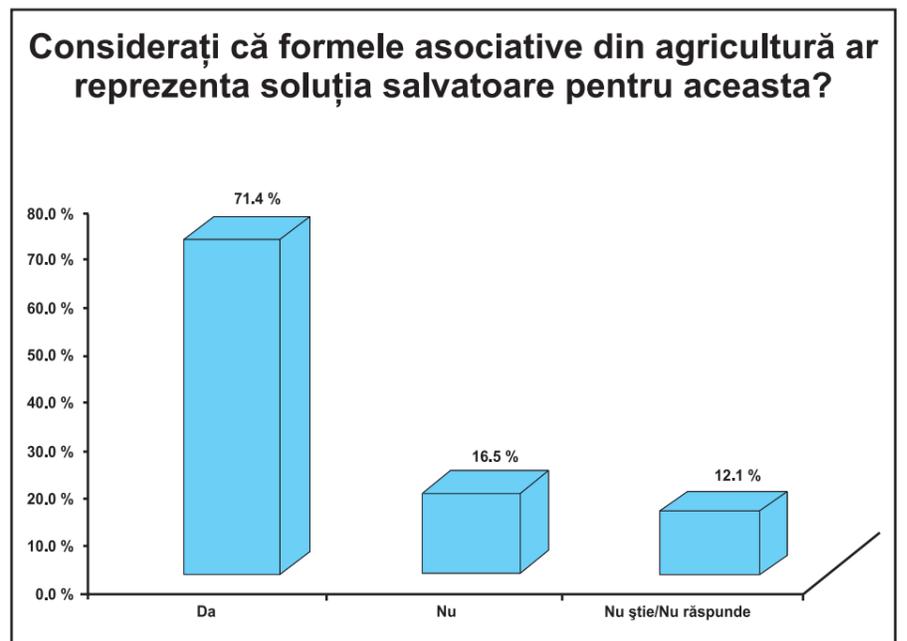
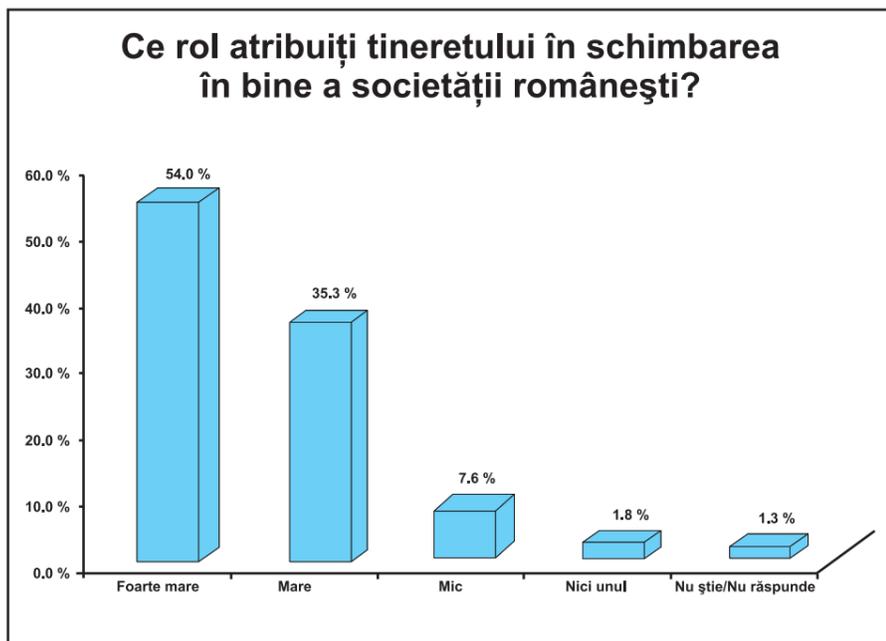
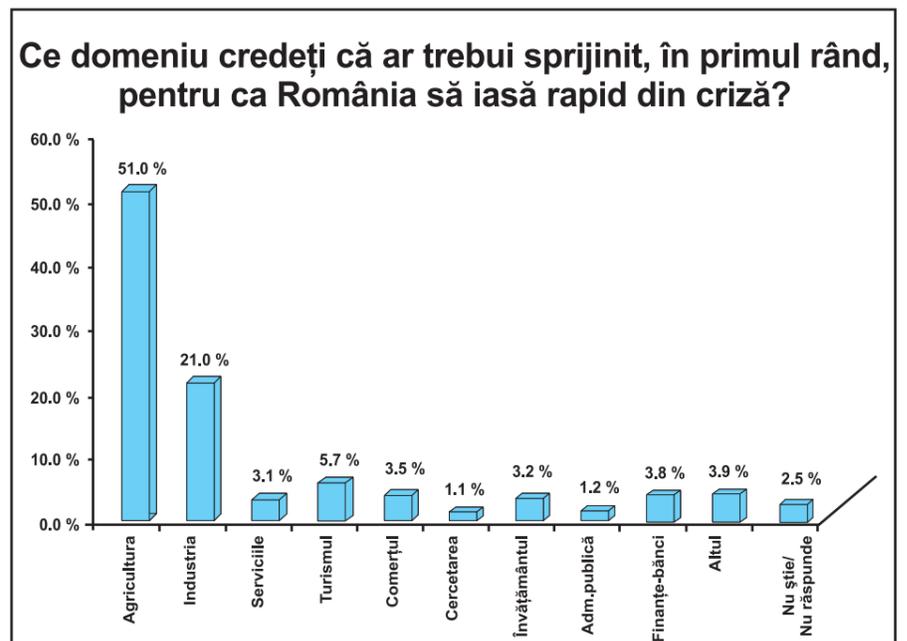
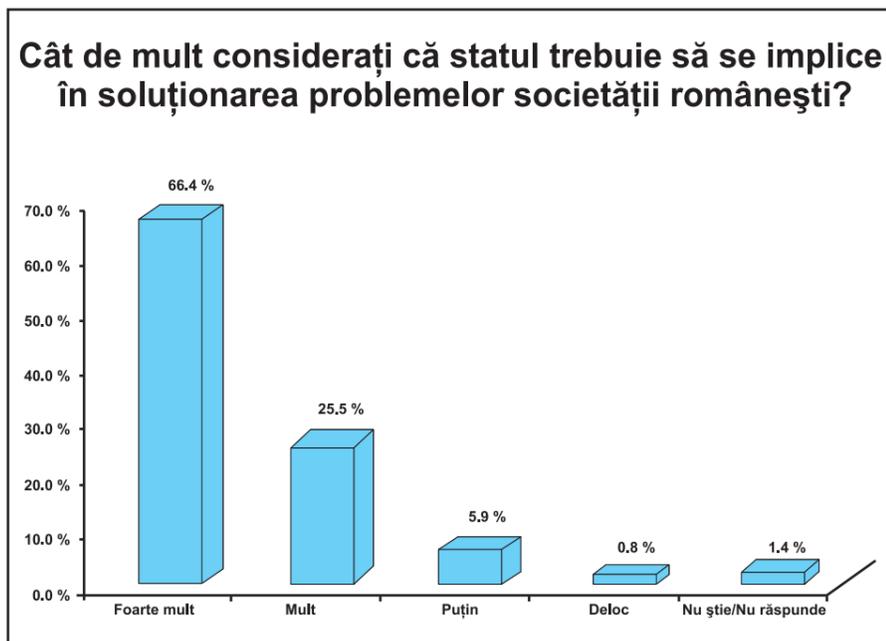
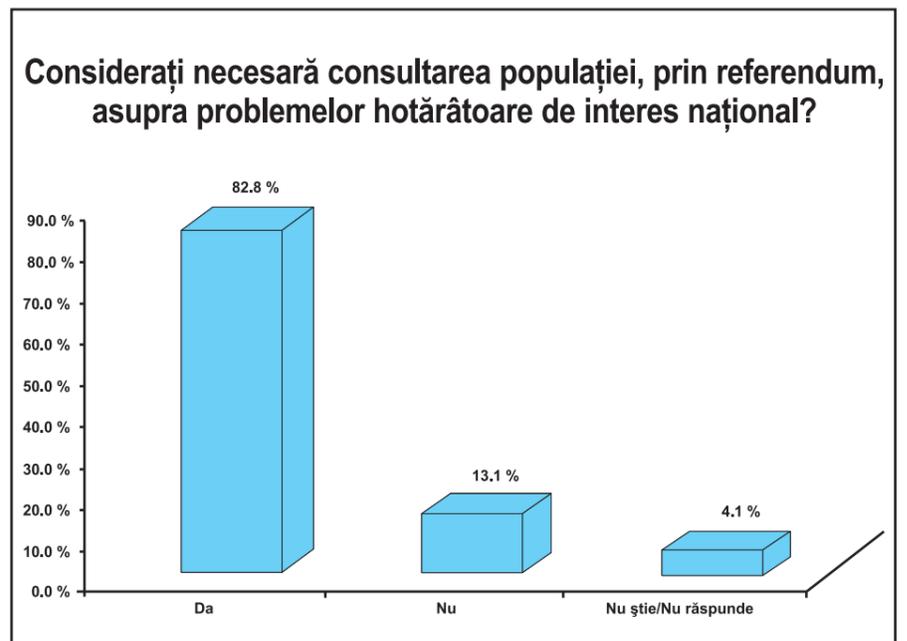
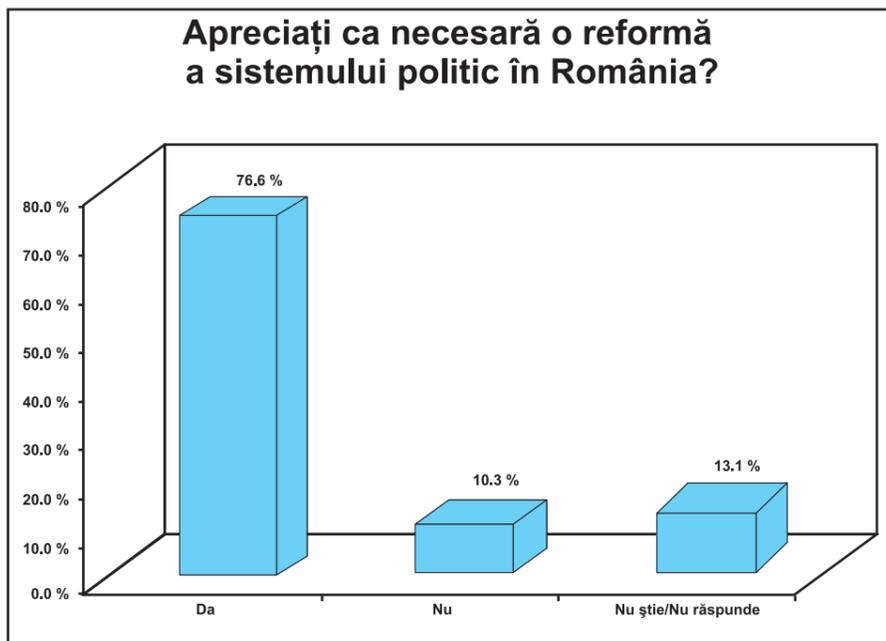
Institutul de Sociologie și Opinie Publică (ISOP), din cadrul Fundației *România de Mâine*, a realizat, în perioada 3-7 ianuarie 2001, cel de-al cincilea sondaj de opinie.

Pentru efectuarea sondajului, au fost utilizați, ca operatori de teren, studenți ai Facultății de Sociologie-Psihologie a

Universității *Spiru Haret*, în cadrul practicii de specialitate. Cercetarea s-a desfășurat pe un eșantion reprezentativ, cu o marjă de eroare de $\pm 3\%$.

Prezentăm, în cele ce urmează, rezultatele obținute la cele mai semnificative întrebări din chestionarul aplicat, precum și unele comentarii și reflecții pe marginea lor.

Programul

Postului de televiziune *România de Măine*

Vineri 16 februarie 2001	Sâmbătă 17 februarie 2001	Duminică 18 februarie 2001	Luni 19 februarie 2001
9:00 Facultatea de Drept Drept roman	9:00 Facultatea de Sociologie-Psihologie Fundamentele psihologiei	9:00 Facultatea de Filosofie și Jurnalistică Teoria comunicării	9:00 Facultăți cu profil economic Economie politică
10:05 <i>Lege și ordine. Documentar</i>	10:00 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba română	10:00 Ziarele britanice. Documentar	9:55 <i>Piața. Documentar</i>
10:30 Facultatea de Management Financiar-Contabil Geografie economică mondială	11:10 Telemidian <i>O carte de referință. Starea națiunii 2000. România încotro?</i>	10:25 Facultatea de Drept Istoria statului și dreptului român	10:20 Facultatea de Sociologie-Psihologie Fundamentele psihologiei
11:50 Semnal editorial. Geografie și mediu	11:40 Facultatea de Management Financiar-Contabil Tehnologii moderne	12:30 Facultatea de Sociologie-Psihologie Fundamentele psihologiei	11:25 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba română
12:00 Facultăți cu profil economic Economia politică	12:20 Prezentare. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior	13:20 Prezentare: Facultățile din Constanța ale Universității Spiru Haret	12:40 <i>Semnal editorial</i>
12:40 Prezentare. Facultatea de Filosofie și Jurnalistică	12:30 Facultatea de Management Financiar-Contabil Istoria economică a României	13:30 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Lingvistică generală	12:45 Facultatea de Management Financiar-Contabil Tehnologii moderne
13:00 Facultatea de Filosofie și Jurnalistică Teoria comunicării	13:30 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba engleză contemporană	14:35 <i>Nuntă în Țara Lăpușului</i>	13:40 Prezentare <i>Facultățile din Brașov ale Universității Spiru Haret</i>
13:55 Facultatea de Sociologie-Psihologie Informatică pentru sociologie	14:35 Hora la români	15:05 Facultatea de Filosofie și Jurnalistică Teoria comunicării	14:00 <i>Cântecele Oltului</i>
14:50 Din folclorul popoarelor	15:05 Facultatea de Sociologie-Psihologie Fundamentele psihologiei	16:05 Ziarele britanice. Documentar	14:20 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba engleză contemporană
15:05 Facultatea de Drept Drept roman	16:05 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba română	16:35 Facultatea de Drept Istoria statului și dreptului român	15:25 Facultăți cu profil economic Economie politică
16:10 <i>Lege și ordine. Documentar</i>	17:20 Telemidian. <i>O carte de referință. Starea națiunii 2000. România încotro?</i>	17:35 Facultatea de Sociologie-Psihologie Fundamentele psihologiei	16:20 <i>Piața. Documentar</i>
16:35 Facultatea de Management Financiar-Contabil Geografie economică mondială	17:50 Facultatea de Management Financiar-Contabil Tehnologii moderne	18:30 Prezentare: Facultățile din Constanța ale Universității Spiru Haret	16:45 Facultatea de Sociologie-Psihologie Fundamentele psihologiei
17:55 Semnal editorial. Geografie și mediu	18:30 Prezentare. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior	18:40 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Lingvistică generală	17:50 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba română
18:05 Facultăți cu profil economic Economie politică	18:40 Facultatea de Management Financiar-Contabil Istoria economică a României	19:40 <i>Nuntă în Țara Lăpușului</i>	19:05 <i>Semnal editorial</i>
18:45 Prezentare. Facultatea de Filosofie și Jurnalistică	19:40 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba engleză contemporană	20:10 <i>Studentii în concert</i>	19:15 Facultatea de Management Financiar-Contabil Tehnologii moderne
19:05 Facultatea de Filosofie și Jurnalistică Teoria comunicării	20:45 Hora la români		20:10 Prezentare <i>Facultățile din Brașov ale Universității Spiru Haret</i>
20:00 Facultatea de Sociologie-Psihologie Informatică pentru sociologie			20:30 <i>Cântecele Oltului</i>
20:55 Din folclorul popoarelor			20:50 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba engleză contemporană

Marti

20 februarie 2001

9:00 Facultatea de Drept Drept civil
10:05 <i>Lege și ordine. Documentar</i>
10:35 Facultatea de Management Financiar-Contabil Geografie economică mondială
12:10 Semnal editorial. Geografie
12:25 Facultatea de Sociologie-Psihologie Informatică pentru sociologie
13:20 Facultatea de Educație Fizică și Sport Anatomie funcțională
14:15 Prezentare <i>Facultățile din Râmnicu Vâlcea ale Universității Spiru Haret</i>
14:25 Facultățile de Marketing și de Management Matematici economice
14:55 <i>Horă la Pietrari</i>
15:30 Facultatea de Drept Drept civil
16:35 <i>Lege și ordine. Documentar</i>
17:05 Facultatea de Management Financiar-Contabil Geografie economică mondială
18:40 Semnal editorial. Geografie
18:55 Facultatea de Sociologie-Psihologie Informatică pentru sociologie
19:50 Facultatea de Educație Fizică și Sport Anatomie funcțională
20:45 Prezentare <i>Facultățile din Râmnicu Vâlcea ale Universității Spiru Haret</i>
20:55 Facultățile de Marketing și de Management Matematici economice
21:25 <i>Horă la Pietrari</i>

Miercuri

21 februarie 2001

9:00 Facultatea de Drept Sociologie juridică
10:35 <i>Semnal editorial</i>
10:45 Facultatea de Sociologie-Psihologie Istorie socială
11:45 Facultatea de Management Financiar-Contabil Bazele contabilității
12:50 <i>TVRM: repere și coordonate</i>
13:00 Facultatea de Management Financiar-Contabil Bazele informaticii
14:00 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba engleză contemporană
15:00 <i>Virtuozi ai muzicii populare</i>
15:15 Facultatea de Drept Sociologie juridică
16:50 <i>Semnal editorial</i>
17:00 Facultatea de Sociologie-Psihologie Istorie socială
18:00 Facultatea de Management Financiar-Contabil Bazele contabilității
19:05 <i>TVRM: repere și coordonate</i>
19:15 Facultatea de Management Financiar-Contabil Bazele informaticii
20:15 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Limba engleză contemporană
21:15 <i>Virtuozi ai muzicii populare</i>

Joi

22 februarie 2001

9:00 Facultăți cu profil economic Istoria economică a României
10:35 <i>Comerț cu amănuntul. Documentar</i>
11:05 Facultatea de Drept Drept roman
12:10 Prezentare. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior
12:20 Facultăți cu profil economic Economie politică
13:15 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Lingvistică generală
14:45 <i>Meșteri din Vâlcea</i>
15:00 Facultăți cu profil economic Istoria economică a României
16:35 <i>Comerț cu amănuntul. Documentar</i>
17:05 Facultatea de Drept Drept roman
18:10 Prezentare. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior
18:20 Facultăți cu profil economic Economie politică
19:15 Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Lingvistică generală
20:45 <i>Meșteri din Vâlcea</i>

Abonați-vă
la revista
Opinia
națională!

Opinia
națională

Revista *Opinia națională* este editată de Fundația *România de Măine*.

Revista se poate procura prin abonament la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.

Solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: *Opinia națională*, Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București, Cont 2511.1-23.1/rol-B.C.R. – Sucursala Unirea.

ISSN 1221-4019

Machetarea computerizată și tiparul executate de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE
ȘI TIPOGRAFIA

FUNDAȚIEI ROMÂNIA DE MĂINE

Publicația OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la
Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

TV România de Mâine

Post propriu de televiziune, național, universitar și cultural

Dotat cu tehnică de ultimă generație în domeniu, Centrul de televiziune *România de Mâine* transmite emisiuni specializate pentru

învățământul la distanță al Universității *Spiru Haret*, precum și emisiuni cu caracter cultural, universitar, informativ, de larg interes public.

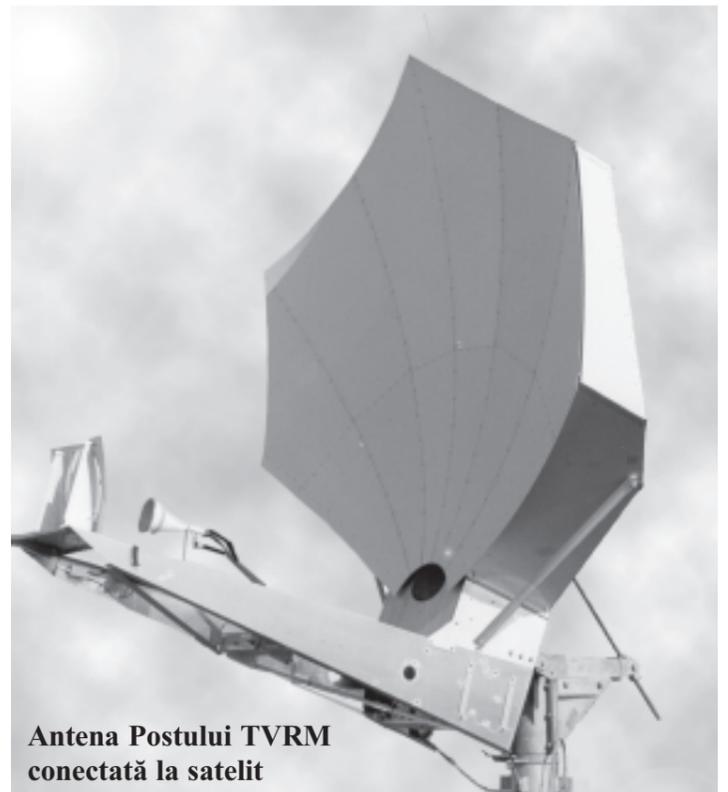
Cursurile Universității *Spiru Haret*, precum și celelalte emisiuni pot fi recepționate prin rețelele de televiziune prin cablu sau cu antenă individuală de satelit.

Se recomandă celor ce doresc să recepționeze programele TVRM să se adreseze societății de cablu din zona de domiciliu.

Pentru recepționarea programului cu antenă individuală:

- Satelit intelsat F705, 342. Est;
- Frecvența de recepție: 11478 MHz, polarizare verticală;
- Transmisie MPEG 2-4:2:0;
- Symbol rate: 2 604 110 bps;
- Data rate: 3 559 000 bps;
- FEC 3/4

Sinteza cursurilor poate fi consultată pe Internet în Biblioteca virtuală a Universității *Spiru Haret*, la adresa www.Spiru Haret.ro

Antena Postului TVRM conectată la satelit

Dotare modernă, profesionalism și certă vocație universitară

De câteva luni, în peisajul audiovizualului românesc a apărut un nou post de televiziune. Sigla TVRM de pe ecranele receptoarelor semnifică *Televiziunea România de Mâine*, iar emisiunile și expunerile universitare (difuzate preponderent) ajung la telespectatorii din România, din întreaga Europă, din nordul Africii și din Orientul Mijlociu, prin intermediul satelitului Intelsat, în sistem digital. Transmisiiile acoperă în prezent circa 12 ore din cele 24 prevăzute a fi efectuate zilnic, nu peste multă vreme.

Centrul de televiziune de unde se emit programele aparține Fundației *România de Mâine*, iar postul a fost înființat pentru a răspunde, în primul rând, necesității de instruire universitară la distanță.

La Universitatea *Spiru Haret*, în anul de învățământ 2000-2001, învață peste 30.000 de studenți. Pentru ei, de la 1 octombrie 2000, o dată cu deschiderea anului universitar, prin intermediul Televiziunii *România de Mâine*, cursurile Universității *Spiru Haret*, precum și celelalte emisiuni, sunt difuzate zilnic, șapte zile din șapte, și pot fi

recepționate atât prin rețele de cablu, cât și cu antenă individuală de satelit.

TVRM și-a propus să difuzeze 168 de ore de program săptămânal, din care 98 la sută producție proprie, restul de 2 procente fiind constituit de programe înregistrate, dobândite prin cumpărare sau schimburi culturale.

În ceea ce privește tipurile de emisiuni care vor fi incluse în grila de program a postului de televiziune amintit, ponderea covârșitoare va reveni celor de educație și cultură, circa 84 la sută. 6 procente revin în această împărțire emisiunilor de informare, între care și jurnalul de actualități cu difuzare zilnică, preconizat a demara în luna februarie 2001, și unde își vor găsi locul convenit știrile legate de mediul studentesc.

Se vor difuza, de asemenea, filme, programe de divertisment, publicitate. Nu vor lipsi dialogurile în direct, dezbaterile, emisiunile interactive, spectacolele.

Pentru realizarea acestor scopuri în caietul de sarcini aprobate de Consiliul Național al Audiovizualului, două sunt componentele care se cer

conjugate optim: mijloacele tehnice și oamenii.

În ceea ce privește dotările, postul de Televiziune *România de Mâine* dispune în prezent de două studiouri de 40 și 60 m², unul pentru înregistrarea de prelegeri, echipat cu computer, videoanalizor, tablă electronică de scris, două camere digitale, iar celălalt destinat știrilor și emisiunilor în direct, prevăzut cu trei camere video. Ambele studiouri au regie proprie de emisie cu ieșire în regia finală de satelit.

Din studioul-amfiteatru cu 700 de locuri se pot transmite în direct atât cursuri universitare, cât și spectacole, scena fiind cu geometrie variabilă. Acest studio-amfiteatru este, la rândul său, dotat cu trei camere video digitale și dispune de o regie proprie de emisie, programele difuzate de aici putând fi, de asemenea, înregistrate sau emise live.

Televiziunea *România de Mâine* mai dispune de trei grupuri de montaj electronic, dotate cu echipament digital, de ultimă generație (lap-top, stație grafică complexă, montaj linear), precum și de trei camere de luat vederi

portabile, de asemenea digitale, pentru echipele mobile de reportaj.

Totalul investițiilor făcute până în prezent pentru construirea și utilizarea Centrului de televiziune *România de Mâine* cu mijloace electronice de înregistrare, montaj și transmisie prin satelit a programelor, se ridică la peste 3 milioane de dolari.

Cât privește cealaltă componentă esențială, oamenii, Televiziunea *România de Mâine* are o echipă care cuprinde, în prezent, 45 de persoane, angajați în sectoarele tehnice și redacțional, precum și de conducere.

Președintele Fundației *România de Mâine* și, totodată, rector al Universității *Spiru Haret*, profesor universitar doctor **Aurelian Bondrea** a apelat pentru demararea acestui proiect ambițios la specialiști cu nume cunoscute din audiovizualul românesc, cu o îndelungată experiență dobândită de-a lungul anilor la televiziunea națională română.

TVRM constituie un excelent centru de pregătire pentru studenții Facultății de Filosofie și Jurnalistică a Universității *Spiru Haret*, care își desfășoară o parte

din cursurile practice chiar pe platformele televiziunii.

Una din condițiile sine qua non ale învățământului la distanță, care îi condiționează eficiența, este comunicarea. Este motivul pentru care TVRM are între țelurile cu aplicare foarte apropiată asigurarea unui caracter interactiv al cursurilor difuzate și, deopotrivă, facilitarea accesului studenților la Biblioteca virtuală a Universității *Spiru Haret*, existentă deja pe Internet. Cât privește cursurile universitare înregistrate, acestea sunt, de asemenea, disponibile (în afara materialului video transmis pe post), și sub forma tipărită de tipografia universității, sau în sinteze pe casete video sau dischete. Învățământ, știință, cultură - sunt cele trei comandamente majore care stau la baza Fundației *România de Mâine*. Propagarea acestora și prin intermediul televiziunii motivează menirea acestui post care vrea să se afirme prin profesionalism, seriozitate, echilibru și imparțialitate.

Corneliu TOADER

TV ROMÂNIA DE MÂINE:

Regia tehnică aferentă studioului destinat învățământului deschis la distanță, și, totodată, regie finală de emisie, pentru toate cele trei studiouri. De aici pornește semnalul TV, care, cu ajutorul satelitului Intelsat 705, plasat la 342°E, acoperă bine teritoriul țării noastre, dar și întreaga Europă și chiar nordul Africii.

Spiru C. Haret a fost un strălucit om de cultură, profesor de mecanică la Universitatea din București, membru al Academiei Române și, în trei rânduri, ministru al învățământului (1897-1899; 1901-1904; 1907-1910), impunându-se ca un însemnat reformator al învățământului românesc. Este considerat ca întemeietor al școlii moderne românești, căruia îi imprimă caracter democratic, legătură cu realitățile vieții economico-sociale și cu tendințele de dezvoltare ale României moderne. Reforma învățământului românesc este înfăptuită prin **Legea învățământului secundar și superior din 1898**, prin **Legea învățământului profesional din 1899** și prin alte documente programatice. Întreaga sa operă reformatoare are următoarele mari obiective: înlocuirea liceului clasic printr-un liceu unic cu secțiile reală, modernă și clasică; organizarea învățământului profesional în spirit practic și în strânsă legătură cu exigențele economice autohtone; înfăptuirea unei mari opere de culturalizare a poporului și punerea în lumină a valorilor culturii naționale românești; desfășurarea unei intense educații patriotice la nivelul tuturor ciclurilor de învățământ; afirmarea efectivă a autonomiei universitare; reorganizarea școlilor normale pentru formarea unui învățător legat de realitățile și aspirațiile satului românesc. Tot în sprijinul satului vine și dezvoltarea cooperăției sătești, din inițiativa lui Spiru Haret.

O biografie exemplară

Spiru Haret s-a născut la 15 februarie 1851 la Iași ca întâiul copil între cei 5 pe care i-a avut comisul Costache Haretu și soția sa Smaranda. Și-a început învățătura de carte în casa părintească și a continuat-o în școlile primare din Dorohoi, Sărăriu – Iași și București. După absolvirea școlii primare, îl aflăm în toamna anului 1862 intern la Școala de la „Sfântul Sava”. Încă din primii ani ai liceului, Haret manifestă înclinație pentru studiul matematicii. Este un tânăr cu o voință excepțională. Nu întâmplător, între ideile sale de mai târziu privind reformarea școlii românești se regăsește și cea după care „voința este climatul principal al personalității”. În anul 1869 obține bacalaureatul la Liceul Sf. Sava și în același an se înscrie la Facultatea de Științe, secția fizico-matematică, a Universității din București. Încă din anul I începe să lucreze în învățământ după ce obține prin concurs, în anul 1870, catedra de matematică la cursul inferior de la Seminarul Central „Nifon” din București. În aprilie 1874 obține, în mod strălucit, licența în științele fizico-matematiche, după care, cu

sprijinul lui Titu Maiorescu, pe atunci ministru al instrucțiunii, participă la un concurs de burse și în anul 1874 pleacă la studii în Franța.

Când izbucnește războiul de independență a României, în 1877, el se află la Paris și, cu patriotismul ardent ce l-a caracterizat toată viața, vrea să revină în țară spre a se înrola combatant în rândul armatei române. Dar ministrul român al instrucțiunii de atunci îi cere să rămână la Paris spre a-și putea termina lucrarea de doctorat. La 30 ianuarie 1878, Spiru Haret își susține la Sorbona teza de doctorat cu tema „*Sur l'invariabilité des grands axes des orbites planétaires*”. Spiru Haret este al patrulea român doctor în matematici și primul român doctor în matematici la Paris.

Întors în țară, este numit profesor suplinitor la catedra de matematică de la gimnaziul „Mihai Bravul” din București și, după un scurt timp, este numit profesor suplinitor la catedra de mecanică rațională de la Facultatea de științe din București. Prin concurs devine titularul aceleiași catedre unde avea să funcționeze până în anul 1911. Între anii 1881-1891 a predat matematica și la Seminarul „Nifon” din București, în perioada 1881-1886 a predat mecanica rațională la Școala de Artilerie și Geniu, iar între 1882-1911 a predat algebra superioară și geometria analitică la Școala de poduri și șosele din București. Ca profesor era un model. Toți elevii lui, ajunși la înalte ranguri științifice și sociale, se regăsesc în concluzia că prelegerile lui erau de o precizie și claritate de maestru.

Datorită competenței sale științifice și pedagogice, Spiru Haret a urcat în posturi din ce în ce mai importante pe linie de învățământ: a fost inspector (1879), conservator al Muzeului de Antichități (1881), membru în Comisia centrală de statistică (1881), membru în Consiliul permanent de instrucțiune (1882-1896), inspector general al școlilor (1883-1884). Între 1885-1888 funcționează ca secretar al Ministerului Instrucțiunii. În anul 1879 este ales membru corespondent al Academiei Române, iar în anul 1892 este ales membru titular.

În 1897 (31 martie), o dată cu venirea la putere a guvernului liberal prezidat de Dimitrie Sturdza, Haret este numit ministru al instrucțiunii și cultelor, funcție pe care a deținut-o până în anul 1899. Va mai fi ministru al aceluiasi departament încă de două ori: 1901-1904 și 1907-1910. A rămas în amintirea tuturor celor ce l-au cunoscut ca un suflet bun, credincios, care cerea de la toți muncă, *fiind el însuși un exemplu prin munca și perseverența sa*. Muncind aproape până la ultima

clipă, Spiru C. Haret s-a stins din viață la 17 decembrie 1912, după ce cu o lună înainte prezentase la Academia Română panegiricul lui Henri Poincaré.

Pedagog prin vocație

Concepția sa pedagogică și de organizator al învățământului este reflectată în tot ce a publicat: *Raport către Ministerul Instrucțiunii* (1884), *Chestiuni de învățământ* (1897), *Raport către Rege* (1903), *Chestia țărănească* (1905), *Pagini de istorie* (1906), *Raport către Rege* („asupra activității învățătorilor și preoților în răscoalele din 1907”), *Școala naționalistă* (1907), *Mécanique sociale* (1910) ș.a. Tot ceea ce a scris el poartă pecetea unor frământări trăite și a avut un puternic ecou în epocă – **epoca haretistă**. Din tot ce a scris pot fi desprinse idei și principii valabile și astăzi, mai ales astăzi, când sistemul românesc de învățământ este supus reformei.

Unul dintre aceste principii directe este **educația în spiritul unității culturale a neamului**. Grație lui Spiru Haret, învățământul românesc a pregătit și fundamentat spiritual desăvârșirea statului național unitar românesc, consacrată în anul 1918. „*Existența unui popor – ni se adresează parcă și astăzi (mai ales astăzi!) Spiru Haret – este asigurată prin unitatea elementelor lui constitutive*”, rațiune pentru care „*sufletul românesc trebuie să fie inalienabil*”.

De aici derivă și un alt principiu fundamental al școlii – **principiul educației patriotice**. „*Cea dintâi datorie a școlii, care trece înaintea oricărei alteia – subliniază Spiru Haret – este de a forma buni cetățeni și cea dintâi condiție pentru a fi cineva bun cetățean este de a-și iubi țara fără rezerve și de a avea încredere nemărginită în viitorul ei*”. Pentru atingerea acestui fundamental țel educativ, Haret a acordat o importanță deosebită, atât în învățământul primar, cât și în cel secundar, învățământului istoriei naționale, limbii române și geografiei României.

Principiul educației realiste și practice; prin el Haret înțelegea adaptarea școlii la realitățile și nevoile sociale ale țării. În acest sens a luptat el să reformeze învățământul secundar prin Legea din 1898 și pe cel profesional prin Legea din 1899. Școala secundară îndeosebi, care, înaintea lui Spiru Haret, era un liceu clasic unic, rezervat elitelor, se trifurcă (clasic, modern și real), ajungând să fie cu timpul un învățământ democratic, în spirit modern, pus în slujba progresului economic, social și cultural al țării. Pe aceeași linie merge Haret și în organizarea

învățământului primar, îndeosebi a celui rural; „*Școala primară – spune el – ca să răspundă chemării ei, trebuie să fie o pregătire pentru viața țărănească, sub toate manifestările ei, și cea mai însemnată dintr-însele este activitatea agricolă*”.

Principiul diversificării, selecției și orientării profesionale este o altă linie de evoluție a spiritului reformator propriu lui Haret. Pe Haret l-a preocupat găsirea acelor forme de organizare a învățământului care să răspundă cât mai bine principiului enunțat mai sus, al educației realiste și practice; un învățământ a cărui structură să răspundă, începând cu școala primară, deopotrivă aptitudinilor individuale, dar mai ales structurii și nevoilor economice ale țării.

Principiul educației (activității) extrașcolare concretizează ideea care pluteau în aer în toată Europa și care aveau o frumoasă tradiție în școala noastră. Spiru Haret și-a precizat propriile gânduri în această direcție între anii 1901-1903, o dată cu instituirea învățământului și practicii agricole în învățământul primar normal și cu introducerea lucrului manual. Atunci au luat ființă și o serie de instituții extrașcolare: cursuri pentru adulți, cercuri culturale, biblioteci populare, publicații cu caracter de popularizare. În felul acesta, ferestrele școlii se deschid larg spre viața din jur. Reușita activității extrașcolare a ridicat mult prestigiul școlii și învățământului. Pe această linie, Haret a întemeiat **Casa Școalelor** și o serioasă revistă de specialitate, de care se interesa direct: **Revista generală a învățământului**.

Și în alte direcții, concepția pedagogică a lui Spiru Haret include idei și astăzi actuale, cum sunt: atingerea perfecțiunii se face prin educație; inteligența este forța prin excelență perfectibilă, mai ales prin punțina ei de a se exercita; voința este elementul principal al personalității ș.a. De la el ne-a rămas o emoționantă proiecție a României viitoare: „*în ochii minții mele, România viitoare nu se prezintă sub figura unui războinic, cu coiful în cap și cu mâna înarmată, ci sub aceea a genului păcii și al luminii, propagând limba și cultura românească numai prin farmecul inteligenței și genului propriu național*”. Și tot de la Spiru Haret avem o impresionantă dovadă de demnitate intelectuală și morală adusă în sprijinul culturalizării întregului popor român. Acuzat că, prin demersurile sale reformatoare în favoarea țărănimii, ar fi instigat-o să se răscoale în anul 1907, Spiru Haret precizează într-o scrisoare deschisă către Petre P. Carp: „*Vă declar că am instigat și înainte de 1907; că instig și astăzi, atât cât pot,*

și voi instiga atât cât voi avea zile. Am instigat și voi instiga pentru scoaterea țărănimii din întuneric, neștiință și sărăcie, scoaterea ei de sub robia străinilor și a cămătarilor; a acelora a căror parte o luați dvs., astăzi, prin persecutarea băncilor populare și a obștilor sătești. Instig pentru ca masa celor desmoșteniți de soartă, de vitregia timpurilor și de o oligarhie fără de suflet, să se ridice și ea în rândul oamenilor”.

Savant și gânditor social

Spiru Haret a fost și un important om de știință, deși activitatea sa politică și ministerială l-a împiedicat să i se consacre plenar. Încă din liceu, manifestând înclinații deosebite pentru studiul matematicilor și fizicii, a conceput o parte din lucrările sale de mai târziu, cum a fost **Cursul de trigonometrie**, publicat în anul 1873 și republicat în ediții succesive până în anul 1943. Haret a publicat și alte manuale și cursuri de matematică, precum și lucrări științifice, între care **Aritmetica elementară pentru clasele primare**, apărută din anul 1888 în mai multe ediții succesive. Lucrarea sa de doctorat, tipărită în 1878 la Paris, s-a bucurat de la început de un succes deosebit. Problema stabilității sistemului nostru planetar a preocupat în decursul timpului pe cei mai de seamă astronomi, dintre care mulți au susținut că sistemul nostru solar este stabil. Haret dovedește matematic că există variații seculare ale axelor mari și, ca atare, instabilitatea sistemului nostru planetar.

Cele mai importante studii științifice și cu un caracter social-politic ale sale sunt: *Mécanique sociale*, *Chestia țărănească* și *În chestia țărănească*, dar și o serie de articole publicate sub titlul *Învățătorii și politica*. *Mécanique sociale* a fost redactată în anii 1909 și 1910 și tipărită în limba franceză, în anul 1910, la București și la Paris. Ea reprezintă o încercare de aplicare a mecanicii raționale la dezvoltarea societății. Haret pornește de la teza că societatea se află într-o continuă evoluție și, ca atare, studiul societății este un studiu despre mișcare, iar știința care se ocupă cu mișcarea este mecanica rațională. De unde și titlul lucrării sale. Ei îi revine meritul de a fi pus, pentru prima oară la noi în țară, problema introducerii unor metode matematice în studiul fenomenelor vieții sociale.

Lucrările *Chestia țărănească* și *În chestia țărănească* sintetizează întregul program de activitate preconizat de Haret pentru ridicarea satului. El preconizează o omenie socială, un echilibru la care credea că se poate ajunge pe calea unor reforme sociale, dar mai cu seamă pe calea educației și pe calea culturalizării maselor, în primul rând a țărănimii, ideii sintetizând gândirea iluminiștilor români din prima jumătate și începutul celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea.

În loc de concluzii

Spiru Haret a fost în egală măsură un doctrinar și un reformator, om al reflecției teoretice și al faptei practice, un realist și un vizionar, spirit european și un mare patriot român totodată. El a susținut necesitatea imediată a reformei agrare și, raportând-o la răscoala țărănească din anul 1888, prevedea că dacă această problemă nu va fi rezolvată rapid, este posibil ca țărănimea să pornească o nouă răscoală. Această previziune s-a adevărat în anul 1907 și tocmai acest spirit previzionar, anticipativ, explică actualizarea multora dintre ideile sale și faptul că marele reformator are și astăzi semnificația unui reper în modernizarea învățământului românesc. În virtutea acestui reper, **Universitatea Spiru Haret**, însuflețită de idealurile renașterii României prin educație, prin cultură, și l-a ales ca părinte spiritual și-i cultivă memoria ca pe un bun al patrimoniului nostru național.

Mihai IORDĂNESCU